

Valstybės tarnyba svetur: raida ir tendencijos

Gediminas Bubnys

*Mykolo Romerio universitetas
Viešojo saugumo fakultetas
V. Putvinskio g. 70, LT-44239 Kaunas*

Minkevičius A., Smalskys V.
Valstybės tarnyba užsienio šalyse: raida ir tendencijos.
Mokomasis leidinys. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, 2008.

Knygos autorių pastangomis atskleidžiama valstybės tarnybos veikla užsienio šalyse: personalo atranka, mokymas, vertinimas, valstybės valdymo institucijų personalo karjera ir administracinė (viešojo administravimo) kultūra ir net apibendrinami nauji iššūkiai Europos Sąjungos šalių valstybės tarnyboms ir jų tarnautojams. Informacija apie tą ar kitą valstybės tarnybos veiklos aspektą pateikiama daugiau nei apie 30 pasaulio šalių valstybės tarnybų (išskyrus Afrikos kontinentą). Knygos autoriai atliko imlų ir informatyvų darbą, kurio nauda akivaizdi ir leidinys bus naudingas ne tik studentams, bet ir praktikams – valstybės tarnautojams.

Pačios Lietuvos valstybės tarnyba paskutiniu metu yra labai aukštai įvertinta. Ji net laikoma pavyzdine. Bėlieka tik didžiutis Lietuvos valstybės tarnybos pasi-

ektais rezultatais ir pabandyti per mūsų pasiekimų prizmę žvilgtelti į recenzuojamą leidinį, ieškant jame tos patirties, kuri būtų naudinga mūsų valstybės tarnautojams. Nors knygos autoriai pasilieka sau teisę neanalizuoti visų šalių modernių valstybių tarnybų patirties, A. Minkevičius ir V. Smalskys, anot jų pačių, „<...> pasirinko pačias svarbiausias (valstybes – G. B.), darančias įtaką kitoms valstybėms ir išgyvenančias sudėtingus pokyčius bei sunkiai pertvarkančias savo valstybės tarnybas šalis“.

Gilinantis į „svetimų“ valstybės tarnybų patirtį galima pasigesti tokio jų biurokratijos įvertinimo, bet nereikėtų to laikyti šios mokymo priemonės trūkumu. Atvirakščiai, bet koks blaškymasis tarnybos finansavimo procese negalėtų garantuoti jos veiklos nuoseklumo įgyvendinant bet kokias reformas.

Skaitant apie Azijos šalių valstybės tarnybas, pasigendama žinių apie joms būdingą Azijos gyvenimo būdą: kaip yra baudiama valstybės tarnautojai, pažeidę viešojo administravimo etiką. Tačiau mums gal ir nesuprantami būtų tie atsakomybės principai, jų griežtumas, tenyškščio viešojo administravimo etikos ypatumai. Pavyzdžiui, Jungtinės Karalystės valstybės tarnautojai taip pat gali būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn, baus-

mės numatytos šios šalies teisės aktais. Antra vertus, šioje šalyje ne tik valstybės tarnautojai, bet ir jų šeimų nariai turi pakankamas socialines ir atlygio garantijas. Tačiau informacija apie tai Lietuvos beveik nepasiekia.

Knygos autoriai užsienio šalių valstybės tarnybų raidą ir tendencijas išnagrinėjo labai apibendrinimai. Tikriausiai juos varžė ne informacijos stoka, o leidinio apimtis. Tačiau knyga skatina mąstyti apie Lietuvos valstybės tarnybos tolesnį teisinį reglamentavimą, šio proceso tobulinimą, siekiant darbo efektyvumo.

Galima išsakyti pageidavimą recenzuojamos knygos autoriams, kad galima būtų buvę pabandyti susiteminti atskirų valstybių tarnybų pagrindinius prioritetus, jų pastangas mokyti personalą ir ugdyti administracinius gebėjimus, supaprastinti daugelį valdymo procedūrų ir tobulinti tarnybos veiklos stebėseną. Visa tai, be abejo, didina pasitikėjimą valstybės tarnyba, be kurios efektyvaus darbo neįmanoma gerinti nei tarnybos, nei valstybės įvaizdžio.

Apibendrinimai galima teigti, kad A. Minkevičiaus ir V. Smalskio knyga tiek studentams, tiek kitiems besidomintiems šia sritimi piliečiams padės geriau suprasti valstybės tarnybos veiklos kitose šalyse principus ir bus naudinga pritaikant gerą patirtį Lietuvoje.

Gediminas Bubnys – Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Humanitarinių mokslų katedros docentas, humanitarinių mokslų daktaras.

E. paštas smk@ltukf.lt

Apžvalga įteikta redakcijai 2009 m. vasario mėn.